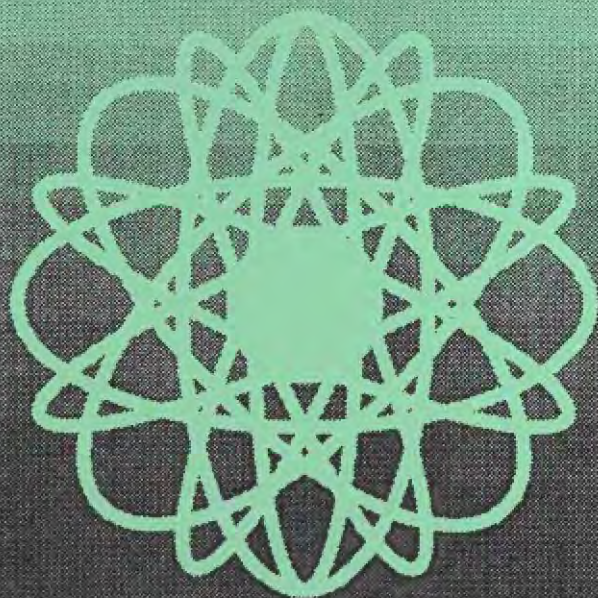

Faculteit Natuur- en Sterrenkunde

Fylakra

**personeelsblad rond
de utrechtse fysica**

FYLAKRA

Fylakra wordt uitgegeven voor de vakgroepen en afdelingen van de faculteit Natuur- en Sterrenkunde van de Rijksuniversiteit Utrecht

36-ste jaargang, nummer 2

Pasen 1992

REDAKTIE

hoofredakteur: Gijs van Ginkel (MBF)

redactieleden:

Nelleke Bouman (ID)

Jaap Dijkhuis (GCM)

Jo de Haan (Repro)

Geert Hooyman

Evert Landré (STK)

Gerard van der Mark (WF)

Piet de Wit (ION)

Els Wolfs (BUR)

reportagefoto's,

vormgeving en

eindredactie: Evert Landré

portretfoto's: J.J. van der Linden

reproductie: Jo de Haan

van de redactie:

De oplettende lezer zal ongetwijfeld in bovenstaande lijst een nieuwe naam hebben ontdekt: **Els Wolfs**. Zij maakt met ingang van dit paasnummer van Fylakra deel uit van de redactie.

INHOUD

jaargang 36, nummer 2

Fylakon - Interview met de voorzitter	1
Onderzoeksinstituten	5
Anja van Wezel	7
Jaarverslag Dienstcommissie 1991	8
Einstein, Bohr en Hilgevoord	12
Sportambassadeur	14
Personele Informatie	15
Emeritaat Prof.Dr. C. van der Leun	20
Excursie Fylakon	26
Piet Lijnse bijzonder hoogleraar	29
Twee jaar searchen in de bibliotheek	30
Een nieuw onderwijsgebouw	34
Diepe gedachten	36
In/uit dienst,	40
Examens, subsidie, foto's, diversen	v.a. 41

Het volgende nummer verschijnt in juni. Kopij daarvoor kan worden ingeleverd bij de leden van de redactie of gedeponereerd worden in het postvakje van Fylakra op kamer 152. Sluitingsdatum: 15 mei 1992.

Voor de wijze waarop kopij voor Fylakra kan worden aangeleverd, bel met de eindredakteur (BBL kamer 701, tel. 5214)

FYLAKON

Prof. Levine zocht een opvolger en **Prof. Erkelens** aarzelde te lang met "nee" zeggen en zodoende heeft onze personeelsvereniging een nieuwe voorzitter. U heeft het allemaal kunnen horen op de jaarvergadering van Fylakon. Naar aanleiding hiervan heeft Fylakra een gesprek met Prof. Erkelens.

Nee, spijt van de aarzeling heeft hij niet. Personeelsverenigingen zijn belangrijk en de bestuurlijke activiteiten moeten gewoon gedaan worden. Het voorzitterschap is een -overigens leuk - baantje dat er bij hoort.

Het is boeiend om te kijken of de sociale kant van het werk onderhouden en versterkt kan worden. Fylakon, het Fysisch Laboratorium KONTakt, is een kontaktmedium voor alle medewerkers van de faculteit. De vereniging is opgericht in 1968 toen het laboratorium nog in de Bijlhouwerstraat gehuisvest was. Er was toen duidelijk behoefte aan intensiever onderling kontakt. Nu, die behoefte is vandaag zeker niet minder. Er zijn factoren, die niet bevorderlijk zijn voor sociaal kontakt:

- * de medewerkers zijn over verschillende gebouwen verspreid.
- * veel aanstellingen zijn van tijdelijke aard, zodat de personeelsbezetting sterk wisselt.
- * fysici en astronomen willen nog wel eens individualistisch van aard zijn.

Deze factoren moeten overwonnen worden. Fylakon kan één van de kanalen zijn waarlangs kontakten tot stand kunnen komen. De vereniging ontwikkelt activiteiten die dit vergemakkelijken. Het is aan de medewerkers om hiervan gebruik te maken.

Ongeveer de helft van alle medewerkers van de faculteit is lid van Fylakon. De voorzitter vindt dit jammer. Het w.p. is ondervertegenwoordigd. De voorzitter vindt ook dit jammer. Er zal in de toekomst wat meer gedaan worden aan ledenwerving. Nieuwe personeelsleden zullen uitgebreid geïnformeerd worden en benaderd.

De evenementen die Fylakon nu organiseert zullen zeker worden gehandhaafd en wellicht komen er nog nieuwe bij.

* De **sportmiddag** is steeds een succes. Hoewel de "vergrijzing" hier toch een rol gaat spelen. De jongere mensen hebben vaak een kort dienstverband. Zij voelen zich nog niet zo met de faculteit verbonden.

* Een **langlauf-ski-dag/weekend** is voor dit jaar al geregeld. Het zal wel een dagje worden. Ja, als het gaat sneeuwen.

* De **jaarlijkse excursie** blijft zeker doorgaan. Het wordt echter wel steeds moeilijker bedrijven te vinden die grote groepen willen ontvangen. En dan te denken dat de groepen eigenlijk nog groter zouden moeten zijn.

* De **klaverjasavonden** zijn een succes en blijven doorgaan.

* Het **Sinterklaascolloquium** wordt door Fylakon gewoon uitbesteed aan, ja aan wie eigenlijk. Het blijft zeker tot in lengte van dagen doorgaan.

* De **Kindersint**. Dit jaar op het nippertje niet doorgegaan. De medewerkers hebben domweg (nog) geen kleine kinderen. We hopen op volgend jaar en (klein)kinderen.

* De **kerstborrel** ter afsluiting van het jaar wordt steeds goed bezocht en blijft gewoon doorgaan.

* Het **bezoeken van zieke medewerkers** is een vanzelfsprekende activiteit.

* Ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan is een paar jaar geleden een spelletjesdag en barbecue gehouden. Dit was een groot succes. Bekeken wordt of dit niet vaker kan worden georganiseerd.

* "**Het onderonsje**": de gelegenheid om elkaar wekelijks te ontmoeten. Het loopt niet zo best. Het onderkomen is wat ongezellig. Hier zal zeker verbetering in aangebracht worden. Gezelliger tafels, betere verlichting. Veel vakgroepen houden op vrijdag een vaksgroepscolloquium en daarna een gezellig samenzijn. Waarom dit samenzijn niet in "Het onderonsje"? Er zal een schrijven en een aantal vragen naar de vakgroepen uitgaan aangaande deze kwestie. De voorzitter ziet hier wel mogelijkheden. Medewerkers gaan ook vaak op vrijdag wat eerder of op tijd naar huis of nemen een adv-dag. Wellicht is een andere dag meer geschikt (als vrije dag dan, uiteraard). Er zal een concreet plan voor "Het onderonsje" komen. Het bestuur zal worden benaderd met de vraag om wat financiële ondersteuning.

Personeelsverenigingen zijn eigenlijk zeer belangrijk. Zij verzorgen het sociale contact en bevorderen de gemeenschapszin. Dit komt de werksfeer en dus het werk ten goede. Veel bedrijven gaan daarin erg ver. Zelfs fitness-ruimtes voor het personeel worden aangetroffen. Zo ver wil de voorzitter niet gaan, maar meer steun van het bestuur zou niet versmaad worden.

De uren die het bestuur van Fylakon aan de vereniging besteedt worden gevonden in avond-tijd, vrije-tijd en tussendoor-tijd. Dit vindt het bestuur bij monde van zijn voorzitter niet bezwaarlijk. Het is leuk, boeiend en wellicht ook dankbaar werk.

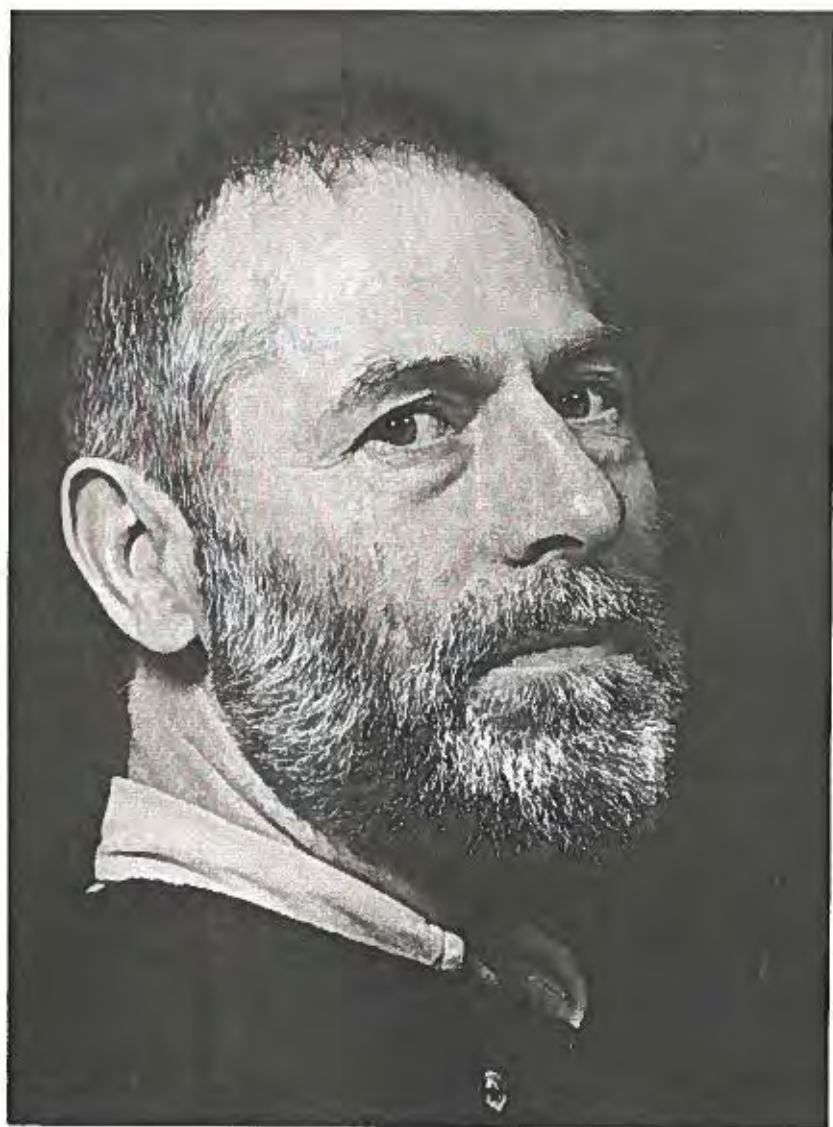
Fylakra dankt de voorzitter voor de eerdergenoemde aarzeling en het daaruit voortvloeiende onderhoud en wenst hem en zijn mede-bestuursleden veel succes. Tevens roept Fylakra hierbij iedereen op eens naar het onderonsje te komen en lid van Fylakon te worden. Het een staat overigens los van het ander.

Nelleke Bouman
Piet de Wit

SPORTMIDDAG FYLAKON

De jaarlijkse Fylakon sportmiddag wordt dit jaar gehouden op **woensdag 20 mei**. Er wordt veldzaalvoetbal (?) en volleybal gespeeld. Teams van zes personen van uw vakgroep of afdeling kunt u tot en met vrijdag 8 mei opgeven bij **Chris Fafleanie, BBL k.007**.

Nadere aankondiging volgt.

DR. GIJS VAN GINKEL

INTRODUCING: GIJS VAN GINKEL

Eigenlijk behoeft hij geen introductie: *Gijs van Ginkel*, de nieuwe hoofdredakteur van *Fylakra*, het personeelsblad, dat dit jaar 35 jaar bestaat, hetgeen binnenkort zal worden herdacht met een speciaal jubileumnummer. Met ingang van de 36-ste jaargang heeft hij binnen de *Fylakra*-redactie de functie overgenomen van Jaap Dijkhuis, die wij feliciteren met zijn hoogleraarschap.

Gijs viert zijn positie aan het hoofd van de redactie-tafel met een aantal artikelen en met de hoofdrol in een artikel over de Nederlandse Sportambassadeur. Maar hoewel het een zeer gevarieerd nummer is is dit nog geen Van Ginkel-nummer geworden. Toch meenden wij Gijs van Ginkel bij de lezer te moeten introduceren met één van die onnavolgbare portretten, die Johan van der Linden altijd voor *Fylakra* maakt.

ONDERZOEKSIINSTITUTEN als paddenstoelen schieten ze uit de grond

Als u het bestuursreglement van de universiteit doorbladert, en velen van u doen dat natuurlijk regelmatig, zult u getroffen worden door het vrij grote aantal onderzoeksinstituten dat daarin staat, en dat aantal groeit nog.

Waarom deze onderzoeksinstituten?

De wet biedt de mogelijkheid tot instelling van dergelijke onderzoeksinstituten. In Utrecht is tamelijk veel energie gestoken in het instellen ervan vanuit de gedachte dat toponderzoek geconcentreerd en goed zichtbaar moet zijn. Tevens biedt de instituutstructuur in principe de mogelijkheid om het onderzoek efficiënter te coördineren (de manager als oplossing voor al uw problemen is de gedachte in Den Haag).

Onze faculteit kent inmiddels ook een aantal facultaire en interfacultaire instituten,

bijv. : Het Instituut voor Theoretische Fysica,
 Het Utrechts Biofysica Instituut (interfacultaire samenwerking tussen Medische Fysica, Geneeskunde en Biologie),
 Het Debye Instituut (samenwerking van verschillende fysieke vakgroepen, Scheikunde, Geologie en Geofysica,
 Het onderzoeksinstituut Marien en Atmosferisch onderzoek.

De onderzoeksinstituten zijn ook een opstapje naar de onderzoekscholen, een idee van de minister van Onderwijs. De onderzoekscholen zijn bedoeld om het toponderzoek in een bepaalde richting te bundelen en de AIO-opleiding daarin uitstekend te verzorgen. Een onderzoeksschool is er niet zomaar. Om als zodanig erkend te worden, moet de kandidaatonderzoeksschool aan een aantal eisen en criteria voldoen, die zijn vastgesteld door de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW).

Het Debye Instituut is één van de kandidaat onderzoekscholen, die op het ogenblik tegen het licht wordt gehouden om beoordeeld te worden of deze het KNAW keurmerk waardig is. Als dat zo is, heeft het Debye Instituut daarmee de landelijke erkenning gekregen dat het toponderzoek bedrijft en dat een en ander professioneel is georganiseerd.

De instelling van de onderzoeksinstituten is dus van belang voor een betere coördinatie en professionalisering van het onderzoek aan de ene kant en aan de andere kant als aanloop tot een onderzoeksschool. Erkenning als onderzoeksschool heeft weer tot gevolg dat het betreffende onderzoek gemakkelijker geld krijgt. Via een reglement wordt geregeld wie welke verantwoordelijkheid draagt en wie beslissingen mag nemen over geld en het aanstellen van mensen. De directeur van het instituut krijgt daarbij een sterke machtspositie. Voor universiteitsraad en faculteitsraden is van belang dat zij, via de daarvoor geldende democratische procedures, meebesturen en controleren, en dat ook goed doen.

INGEZET BIJ DE FACULTEIT: ANJA VAN WEZEL

Binnen de faculteit zal mevr. Anja van Wezel gedurende een jaar (voor 4/10 werktijd) een aantal activiteiten gaan uitvoeren vanuit de Afdeling Personeelszaken.

Anja van Wezel is al lange tijd aan de Universiteit verbonden. Zij werkte in de loop der tijd in een vakgroep, binnen twee faculteitsbureaus (alpha/gamma-cluster) en bij het Bestuursgebouw. Zij is een aantal jaren hoofd van een personeelsafdeling geweest en zij heeft gewerkt als projectleider, functiedeskundige en opleidingsfunctionaris.

Anja van Wezel zal binnen Natuur- en Sterrenkunde ingezet worden ten behoeve van twee projecten, n.l.:

a - de integratie van de technische ondersteuning binnen de Faculteit. Het ligt in de lijn dat zij als adviseur wordt toegevoegd aan de in het leven te roepen begeleidingscommissie. Haar Inbreng is gebaseerd op kennis van personele/rechtspositionele en organisatorische zaken en zij zal deze punten bewaken tijdens het integratieproces. Vanzelfsprekend zal door de Afdeling Personeelszaken aandacht gegeven worden aan de individuele belangen van de medewerkers, via activiteiten van Wil Verhoeven.

b - uitvoering geven aan het door de Faculteitsraad aangenomen emancipatieplan. Het doel is o.a. om te komen tot realistische afspraken ten aanzien van een evenwichtiger verdeling mannen-vrouwen binnen de Faculteit.

Anja van Wezel is (in elk geval elke maandag) bereikbaar op tel. 3067 (kamernummer BBL k. 160a) binnen de Faculteit; de overige dagen op tel. 5551 (bgg 3465).

JAARVERSLAG DIENSTCOMMISSIE 1991

Inleiding

De Dienstcommissie (DC) bij de faculteit Natuur- en Sterrenkunde werd op 5 juni 1989 geïnstalleerd. De commissie heeft steeds, aan het eind van elk kalenderjaar, een jaarverslag gemaakt en dit verslag over 1991 is dus het derde in een serie.

Samenstelling

De samenstelling van de DC was in het hele jaar 1991:

A. van der Vegt, voorzitter

H.A. Dijkerman, secretaris

J.P. Cooyman, lid

G.W.R. Leibbrand, lid

M. Ramanathsingh, lid.

Vergaderingen

De DC had in 1991 veertien interne vergaderingen. Er vonden negen overlegvergaderingen met de directeur van de faculteit plaats. Over deze overlegvergaderingen werd steeds een communiqué uitgegeven, dat een samenvatting van het behandelde behelsde.

Logo

De stukken van de DC zijn sinds medio 1991 herkenbaar aan het logo, dat door E. Landré werd ontworpen.

Onderwerpen overlegvergaderingen

Voorbeelden van punten, die in de overlegvergaderingen aan de orde

kwamen, worden hieronder weergegeven

De algemene gang van zaken in de faculteit

In het rechtspositiereglement staat voorgeschreven, dat de directeur tenminste eenmaal per jaar met de DC de algemene gang van zaken in de faculteit bespreekt. In januari 1991 werd dit gedaan aan de hand van de nieuwjaarsrede van de directeur. De punten, die daarbij aan de orde kwamen, waren: het opheffen van de personeelscommissie en het instellen van een begrotingscommissie, de inpassing van het dateringsonderzoek, de gemiddelde verblijftijd van de aio bij de faculteit.

Werkplaats Fysica

Begin 1991 werd er gewerkt aan een organisatieplan voor de Werkplaats Fysica. Een concept-plan werd aan externe adviseurs voorgelegd en dat leidde tot een nieuwe planningsronde, waarbij ook de Facultaire Electronische Diens werd betrokken. De DC werd door de directeur steeds geïnformeerd over de ontwikkelingen en had een informatief gesprek met de opsteller van het nieuwe plan. Eind 1991 was er uitzicht op, dat spoedig tot besluitvorming kon worden overgegaan en dat de DC op korte termijn concrete voornemens voor overleg zou krijgen aangeboden.

Bestuurlijke vernieuwing

In de bestuurlijke vernieuwing werd een aantal taken van het centrale niveau naar de faculteiten overgeheveld. Met die taken kwamen twee medewerkers vanuit het bestuursgebouw naar de faculteit. Deze operatie bracht niet alleen bij Financiële Zaken en Personele Zaken een aantal nieuwe taken mee, maar ook bij de Interne Dienst. De veranderingen bij die dienst worden in een andere paragraaf beschreven. De vergroting van de taken van de directeur van de faculteit maakte het nodig een adjunct-directeur aan te stellen. Over al deze aspecten werd met de DC overleg gepleegd.

Beoordelings- en funktioneringsgesprekken

De DC heeft zich in het hele jaar voorstander getoond van het systematisch en spoedig invoeren van funktioneringsgesprekken. In de loop van het jaar bleek, dat bij enkele onderdelen vorderingen werden gemaakt en dat PZ zich opmaakt om stelselmatige invoering ervan te bevorderen.

Emancipatieplan

De faculteit maakte zich in het voorjaar een emancipatieplan. Na gehouden overleg gaf de DC haar advies t.a.v. dit plan, dat naderhand in aangepaste vorm door de faculteitsraad werd vastgesteld.

ARBO-zaken

De arbeidsomstandigheden behoren tot het aandachtsveld van de DC. Eén aspect ervan, de veiligheid, kwam in overlegvergaderingen ter sprake doordat de facultaire veiligheidscommissie niet meer bleek te bestaan en doordat gevraagd werd naar de veiligheidsvoorschriften voor werkplaatsen en voor het werken met lasers. Vooral nu de ARBO-wet op het w.o. van toepassing is verklaard zal de DC zich nader moeten oriënteren op het ARBO-gebied.

Versnellersgroep

Voor het verkrijgen van een duidelijke organisatie rondom de facultaire versnellers werd een organisatieplan gemaakt, waarbij een apart onderdeel, de versnellersgroep, werd voorgesteld. Na een gesprek met de betrokken medewerkers adviseerde de DC positief.

ADV 1992

Voor 1992 had de directeur twee mogelijkheden van vier verplichte ADV-dagen aangeduid. De DC had voorkeur voor de mogelijkheid, waarbij vier "ingeklemde" vrijdagen in maart en mei werden aangewezen (later bleek dat slechts één van deze dagen haalbaar was omdat anders het onderwijs te sterk werd verstoord).

Benoemingsprocedures

Ten gerieve van een algemeen te volgen procedure bij vacatures is door PZ een handleiding ontworpen die verder binnen de faculteit gehanteerd dient te worden. De DC had bezwaren tegen een aantal formuleringen in deze handleiding en heeft die na het overleg aan de directeur kenbaar gemaakt. De definitieve tekst van de handleiding moet nog door de directeur worden vastgesteld.

Facultaire begroting

In het voorjaar 1991 werd, mede met het oog op het samengaan van de personele en materiële begroting, een behandelingsprocedure ontworpen. Bij de begrotingsvaststelling dient ook de DC een rol te spelen. In het aanvankelijke ontwerp kwam de DC niet op de juiste momenten in het proces voor. De procedure werd bijgesteld.

Interne Dienst

In 1991 werd een nieuwe opzet voor de Interne Dienst gemaakt met een onderverdeling in een huishoudelijke en een technische afdeling, elk met een eigen chef. Over het organisatieplan werd overeenstemming bereikt. De DC wacht nog op een definitief bemensingsplan met alle functiebeschrijvingen.

Faculteitssecretariaat

Ook bij het faculteitssecretariaat was een nieuwe verdeling van de taken nodig in verband met de bestuurlijke vernieuwing en de toename van het aantal taken van de directeur. Er werd gekozen voor een opzet, waarbij zaken van het faculteitsbestuur en die van de directeur geschieden werden. De DC sprak met de betrokkenen en constateerde instemming met deze opzet waarna een positief advies volgde.

Andere activiteiten van de DC

Behalve bovengenoemde zaken, die met de directeur besproken werden, schonk de DC ook aandacht aan een aantal andere punten:

- * met de nieuwe medewerker van het Bedrijfsmaatschappelijk Werk, de heer van As, werd kennis gemaakt
- * de DC voerde gesprekken met het hoofd van BOZ, het hoofd van de FED en de voorzitter van MFO over het functioneren, resp. invoeren van functioneringsgesprekken in hun sectie van de faculteit
- * twee leden van de DC namen deel aan de vergaderingen van het Platform van alle dienstcommissies van de RUU, waar ervaringen en ideeën van de dienstcommissies uitgewisseld worden; Dijkerman was in 1991 voorzitter van het Platform
- * In 1990 had de DC als training voor haar functioneren een tweedaagse cursus gevolgd bij ATIM; op 6 maart 1991 werd een evaluatiedag gehouden
- * In 1991 werd al actie ondernomen met het oog op de verkiezingen voor een nieuwe DC in 1992; toestemming werd gevraagd en verkregen om deze verkiezingen te houden op 29 mei aanstaande.

A. van der Vegt, voorz.
H.A. Dijkerman, secr.

EINSTEIN, BOHR EN HILGEVOORD

Op 60-jarige leeftijd nam Jan Hilgevoord (Amsterdam, 1927) ontslag als hoogleraar theoretische natuurkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Niet om met vervroegd pensioen te gaan, maar om een nieuw academisch avontuur te beginnen met de aanvaarding van een hoogleraarschap te Utrecht in de Wijsbegeerte der Natuurwetenschappen, dat in de praktijk zou neerkomen op grondslagenonderzoek van de natuurkunde. Vijf jaar later was het echter zover : op 65-jarige leeftijd *moet* ook de hoogleraar met pensioen, een wet waar niet iedereen van harte mee instemt - niet in de laatste plaats de kersverse emeritus zelf. Jan Hilgevoord, die het grootmeesterschap in terughoudendheid bezit, wilde geen afscheidsborrel, maar liever een symposium gewijd aan Grondslagenonderzoek. Vrijdag 7 februari jl. vond dit plaats, onder overweldigende belangstelling en voorzitterschap van prof. Th. Ruysgrok, met wie de jarige enige tijd in de Verenigde Staten heeft gezeten.

Er waren zes verhalen, waarvan de jarige er twee voor zijn rekening nam. Prof. Snelders verhaalde over de lotgevallen van de hypothese van

Prout (alle molecuulmassa's zijn gelijk aan een geheel aantal malen de massa van het waterstofatoom). Dennis Dieks stelde een oplossing van het quantummechanisch meetprobleem voor in het kader van een met de Kopenhaagse concurrerende interpretatie die ik bij deze *contextueel realisme* doop. Volgens het contextueel realisme hangen de eigenschappen van een fysisch systeem af van de fysieke context waarin het zich ophoudt en bevindt het zich in een toestand die correspondeert met slechts één term uit een (speciale) superpositie van Hilbertruimte-vectoren.

Een hoogtepunt vormde de lezing van de vernederlandsde Amerikaan Roger Cooke, die samen met Jan heeft gepubliceerd. Door een stuk over het meten van de eenheidsoperator, geïnspireerd op de Kochen-Specker partituur, te mengen met persoonlijke noten, ontstond een onnaspeelbare compositie, waarvan de finale werd gezongen door Jan zelf : *Roger knows how to measure nothing, Wim doesn't know how to measure anything*. Jos Uffink, die de laatste jaren met Jan het succesvolle Duo Onzekerheid heeft gevormd, betoogde in zijn bijdrage dat, hoewel er geen met de Hamiltoniaan commuterende tijd-operator is in de standaard quantummechanica, dit geenszins betekent dat de tijd niet op een fatsoenlijke manier te behandelen is in de quantumwereld. Het hoogtepunt van de dag, althans voor ondergetekende, was Jans analyse van één van de beroemdste debatten uit de geschiedenis van de natuurkunde, namelijk die tussen Bohr en Einstein op het Solvay Congres uit 1927, met de tamelijk sensationele conclusie dat Bohr Einstein onder tafel heeft *gebluft* met de fotondoos. Wie het beter weet, mag het zeggen, en kan daarmee f. 500,- verdienen met de door Jan uitgeschreven prijsvraag (Inlichtingen : Hanneke Pasveer 030-532844). In zijn afscheidsrede benadrukte Jan dat het grondslagenonderzoek een nieuwe vrucht is aan de boom der Kennis. Voor het Nederlandse aandeel in deze vrucht is de grondslag gelegd door Jan Hilgevoord. De waardering hiervoor (onder andere), kwam tot uiting in het collectieve verjaarscadeau van alle vrienden en bekenden: de fotondoos van Einstein, naar een ontwerp van de arme Niels Bohr. Zo was de cirkel weer rond.

F.A. Muller
promovendus emeriti

**NIEUW:
VERENIGING NEDERLANDSE SPORTAMBASSADEUR
geboren 19 februari 1992**

Een aantal studenten en een OIO uit onze faculteit heeft het initiatief genomen tot oprichting van bovengenoemde vereniging uit onvrede met de gang van zaken in de sportpers.

De vereniging heeft als doelstelling op de eerste plaats het geven van een nieuwe impuls aan de gehandicaptensport, omdat deze naar mening van de oprichters, te weinig aandacht krijgt. Daarnaast wil de vereniging de aandacht vestigen op speciaal die sporters die, behalve oog voor goede prestaties, ook oog hebben voor de maatschappelijke relevantie van hun sport.

Daartoe wil de vereniging onder haar leden jaarlijks verkiezingen organiseren voor 2 prijzen : één voor de gehandicaptensport en één voor de niet-gehandicaptensport. De prijsuitreikingen zullen elk jaar in oktober plaatsvinden, hopelijk in aanwezigheid van de winnaars, op een groot feest voor alle leden. Ieder jaar wordt in november een ALV (Algemene Leden Vergadering) gehouden.

Per oprichtingsbesluit is Leo Visser benoemd tot eerste winnaar.

De contributie bedraagt slechts fl.2,50 per jaar. Meldt u als nieuw lid en volg daarmee de vele illustere voorgangers (er zijn al 100 mensen lid). Het honderdste lid is ons aller **Gijs van Ginkel**, Moleculaire Biofysica, veelvoudig judokampioen. Om hem op gewicht te houden heeft hij een taart gekregen.

Informatie inwinnen of aanmelden als lid kan bij Marc van Zandvoort, tel. 030-532823 of 's avonds 03404-52190.

P.S. Om feest e.d. te kunnen bekostigen zoeken wij sponsors. ABN/AMRO, een locale slager en 2 disc-jockeys hebben zich al bereid verklaard ons financieel te ondersteunen.

Namens het bestuur,

Drs. M.A.M.J. van Zandvoort.

PERSONELE INFORMATIE

Sedert het N&S-bulletin is weggefallen is het voor sommige dienstverlenende sectoren binnen onze faculteit wat moeilijker geworden om medewerkers regelmatig van aktueel nieuws te voorzien. De afdeling Personeelszaken had er behoefte aan u nader over e.e.a. te informeren. Zij kreeg er de ruimte voor.

OHRA

Medewerkers van de RUU kunnen gebruik maken van een ziektekostenverzekering op basis van het collectief contract tussen RUU en OHRA. Zoals gepubliceerd in "U" van 13-2-1992 zijn de verzekeringsvoorwaarden gewijzigd en is de korting uitgebreid. De OHRA houdt vanaf 1 maart wekelijks spreekuur en wel op donderdag tussen 12.00 en 14.00 uur in het Bestuursgebouw. Het kamernummer staat op de monitor bij de ingang aangegeven.

Bij de afdeling Personeelszaken, kamer 160 b BBL kunt u desgewenst ook informatiemateriaal krijgen.

Medewerkers die gebruik (gaan) maken van de VUT-regeling en gepensioneerd kunnen gebruik blijven maken van de OHRA-kortingsregeling. Voorwaarde is wel dat zij voordat zij met VUT of pensioen gaan ook verzekerd zijn bij OHRA.

Iedere nieuwe medewerker kan zich aanmelden bij OHRA. Indien hij/zij dit doet binnen 4 weken na indiensttreding zal er geen medische selectie plaats vinden. Dit geldt ook als de nieuwe medewerk(st)er nog een contract heeft bij een andere maatschappij. OHRA zorgt dan voor de afwikkeling van het vorige contract.

Desgewenst kunt u contact opnemen met de afdeling klantenservice van OHRA, tel. 085-249899

AIO's en OHRA

De ziektekostenverzekering voor AIO's is gekoppeld aan de studentenverzekering (basispakket). Veranderingen voor deze groep vinden gewoonlijk per 1 september plaats.

Inlichtingen: secretariaat PZ: 533034

ABP

a) organisatie ABP

Met ingang van 1 januari 1992 heeft het ABP een wijziging van de organisatie ingevoerd. De districtskantoren hebben een ruimere bevoegdheid gekregen met name op het gebied van de begeleiding in geval van arbeidsongeschiktheid. Dit betekent dat contacten met het ABP in eerste instantie via het districtskantoor geregeld dienen te worden. Voor adres en telefoonnummer zie hierna.

b) diensttijdonderzoek

Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds in Heerten heeft onlangs een groot project afgesloten. Van geregistreerde deelnemers zijn de basisgegevens in een computerbestand ondergebracht. Hiermee is een belangrijke fase afgesloten. Het ABP is hiermee in staat deelnemers te informeren over hun geregistreerde diensttijd. Indien u geïnformeerd wil worden over uw geregistreerde diensttijd dan kunt u bij het ABP een zgn "diensttijdonderzoek" aanvragen. U krijgt dan een keurige lijst waarop u zonnodig binnen 30 dagen moet reageren voor het aanbrengen van correcties. Voor nadere informatie kunt u ook een afspraak maken bij het

ABP-districtskantoor,
Gebouw Cranenborch,
Jaarbeursplein 17,
3512 AN Utrecht.
Telefoon 030- 949641

Spaarregeling

De RAS, RijksAmbtenarenSpaarregeling is voor grote groepen ambtenaren per 1-2-1992 afgeschaft. Dat wil zeggen dat geen nieuwe overeenkomsten worden afgesloten. Lopende overeenkomsten worden voltooid. Voor de RUU is een dergelijke maatregel vooralsnog niet van toepassing. Dit betekent dat RUU-medewerkers normaal gebruik kunnen blijven maken van de regeling. Indien u een bruto salaris heeft dat bij full-timewerktijd minder is dan het maximum van schaal 9 dan kunt u deelnemer worden. Het aantrekkelijke van een dergelijke regeling is dat u naast de gewone rente ook een premie ontvangt van 25 %. Het te sparen bedrag per maand is aan een maximum gebonden. Deeltijdwerkers kunnen eveneens deelnemer worden. Het maximaal te sparen bedrag alsmede de toe te kennen premie is gerelateerd aan de werktijd.

Voor de spaarregeling worden andere samenlevingsvormen dan de huwelijks staat hiermee gelijk gesteld, mits een schriftelijke verklaring kan worden overlegd.

Inlichtingen: secretariaat PZ: 533034

Reiskosten

a) woon-werk

Door de invoering van het grootgebruikcontract met de NS is de vergoedingsregeling gewijzigd. Was het in het verleden zo dat u reiskosten vergoed kreeg op basis van een maandabonnement, dan is deze regeling nu vervangen door tarieven op basis van het grootgebruikcontract.

Ook de vergoedingsregeling is aangepast. Er wordt van uit gegaan dat u gemiddeld 1 maand per jaar niet reist vanwege vakantie. Dit betekent dat u over die maand ook geen vergoeding krijgt. De vergoeding die voorheen 11 maanden van het jaar omvatte wordt nu uitgesmeerd over 12 maanden. Elke maand ontvangt u dus 11/12 deel van de jaarvergoeding. Bij uw salaris van de maand januari '92 is een nieuw voorschotbedrag vastgesteld gebaseerd op genoemde vergoeding.

- b) **afrekening 1991**
 Binnenkort wordt aan alle medewerkers die reiskosten ontvingen op basis van de z.g. forenzenvergoeding een declaratieformulier toegestuurd. Hierop kunt u uw werkelijke reiskosten aangeven over het jaar 1991. Na aftrek van het ontvangen voorschot wordt het verschil met uw salarisbetaling verrekend.
- c) **NS contract**
 De deelname is groeiende. Van de faculteit N&S maken ongeveer 25 medewerkers gebruik van deze kortingsregeling. Per 1 maart a.s. wordt het contract met NS vernieuwd voor de periode van één jaar.
- d) **wanneer reiskostenvergoeding ?**
 U komt voor vergoeding van reiskosten in aanmerking als uw kosten op basis het grootgebruikerscontract op maandbasis meer bedragen dan f 73,- (per 1-1-1992). Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat van PZ en vragen naar Jossie van Til tel. 531654
- e) **5 retourenkaart**
 Nieuw is de kaart waarmee men vijf retourreizen naar dezelfde bestemming kan maken. Deze kaart is bedoeld voor deeltijdse medewerkers, die resp. één, twee of drie keer per week naar het werk reizen.
 Nadere informatie Jossie van Til, PZ secretariaat tel. 531654

WIISO-korting

Medewerkers met een salaris hoger dan het maximum van schaal 6 betalen een z.g. WIISO-korting. In het najaar van 1991 is tussen CvB en OPRU afgesproken dat de betaalde korting over 1991 in 1992 gecompenseerd zou worden. Deze compensatie is uitbetaald bij het salaris van januari 1992. Het ligt in de bedoeling deze compensatie de komende jaren eveneens toe te passen.

Aftrek inspecteur

Medewerkers die verwachten dat ze in de loop van het kalenderjaar zodanig hoge lasten krijgen dat ze in aanmerking komen voor belastingteruggaaf kunnen bij de Belastinginspecteur een verzoek indienen voor belastingvermindering. Indien dit verzoek wordt gehonoreerd ontvangt de medewerker een beschikking. Deze beschikking dient te worden ingeleverd bij de afd. Personeelszaken.

Verlofdagen

Omstreeks deze tijd ontvangt elke medewerker een overzicht van het tegoed vakantiedagen 1992. Hierin is ook verwerkt het restant vakantiedagen 1992. Het opvragen van deze rest-dagen blijkt een tijdrovend karwei.

ADV-dagen

Voor 1992 is één verplichte ADV-dag vastgesteld en wel de vrijdag na Hemelvaart 29 mei.

Voor 1993 geldt eveneens de vrijdag na Hemelvaart.

Vakantieguids

In de hal bij de liften van het BBL ligt een vakantieguids van de Stichting vakantiebesteding rijksambtenaren. Via deze stichting krijgt u korting op boekingen bij binnenlandse en buitenlandse vakantieparken.

Emeritaat Prof.dr. C. van der Leun

Op 14 mei zal Cor van der Leun zijn afscheidsoratie houden, een "afscheid" dat we wel met een korreltje zout zullen moeten nemen, maar het is wel een geschikt ogenblik om hier iets over hem te vertellen. Ik doe dat met te meer genoegen, omdat onze loopbanen zo veel gemeenschappelijks hadden en omdat we zó nauw hebben samengewerkt dat we nog al eens als één persoon "Endt van der Leun" werden opgevat.

Cor kwam aan in Utrecht in 1945, dus bij de eerste lichting vooroorlogse studenten. Na zijn studie, onderbroken door een driejarige opleiding tot militair meteoroloog, promoveerde hij in 1958 op een proefschrift "Investigation of light nuclei with (p,γ) reactions". Er volgde een periode van twee jaar bij het California Institute of Technology waar hij werkte bij W.A. Fowler die later de Nobelprijs kreeg. Teruggekomen in Utrecht werd hij in 1966 benoemd tot lector en in 1980 tot hoogleraar in de experimentele natuurkunde. Zijn activiteiten in semi-wetenschappelijke lichamen waren (en zijn) talrijk en gevarieerd, omdat hij naam heeft als rustig en verstandig bestuurder.

In Utrecht was hij secretaris en decaan van de 'koepelfaculteit', prorector (om de rector te assisteren bijv. bij promoties), voorzitter van het eerbiedwaardige Natuurkundig Gezelschap, hoofdredacteur van Fylakra, en voorzitter van de personeelscommissie voor Natuur- en Sterrenkunde. Buiten de fysica staat zijn werk als ouderling van een Gereformeerde Kerk en als president curator van het Dr. F.H. de Bruijne Lyceum.

In Nederlands verband trad hij op als ondervoorzitter van de NNV en als voorzitter van de sectie kernfysica van de NNV. Hij was lid van de raad van bestuur van de FOM, ondervoorzitter van het dagelijks bestuur, voorzitter van de werkgemeenschap kernfysica, en onlangs werd hij benoemd tot voorzitter van de FOM klachtencommissie, waarvoor een "wijze, oude(re) man" werd gezocht.

PROF.DR. COR VAN DER LEUN

Verder bestuurslid van het IRI (Delft), lid van het beleidscollege van het KVI (Groningen), en lid van de wetenschappelijke adviescommissie van NIKHEF-K (Amsterdam). Mede onder zijn leiding werden de internationale zomerscholen in Nijenrode zo'n groot succes.

Hij was jaren associate editor van Nuclear Physics A, lid van het international nuclear data committee van de IAEA, voorzitter van de nuclear physics division van de EPS, en nu lid van het dagelijks bestuur van de EPS. Ook mogen wij zijn, wat hij noemt, "ontwikkelingswerk" in Jordanië en China niet vergeten.

Dat hij nog tijd vond voor de fysica is een wonder. Onder zijn leiding kwamen een 15-tal proefschriften tot stand, en zijn aantal publicaties bedraagt ~ 100. Met wederzijds genoegen werkten we samen aan de edities III (340 pag.) t.m. VI (750 pag.) van het overzichtsartikel "Energy levels of $A = 21-44$ nuclei". De edities IV en V werden later uitgeroepen tot "Citation classics", d.w.z. ze werden erg veel aangehaald.

We wensen hem een "dolce far niente". Aan het "far niente" gelooft niemand, maar het "dolce" hopen we van harte.

P.M. Endt

van de redactie:

Het zal weinigen ontgaan zijn, dat, terwijl wij streven naar een in één lettertype gedrukt personeelsblad (Helvetica), bovenstaand artikel gedrukt is in het lettertype Times. Dat komt omdat het werd aangeleverd, terwijl Fylakra al in de maak was; de oorzaak daarvan lag geheel bij de redactie en niet bij de auteur, prof. Endt, die wij danken voor de wijze, waarop hij ons, in zeer korte tijd, van deze hommage aan Cor van der Leun voorzag.

(ingezonden)

In navolging van het Groot Nationaal Dictée der Nederlandse Taal organiseert Sociaal Cultureel Centrum De Uitwijk vóór de zomervakantie drie maal een Klein Uitwijk Dictée.

Dit naar aanleiding van diverse discussies, gevoerd door studenten in de Uitwijkruimte, over streepjes en komma's, d's en t's, dubbel essen, c's of k's et cetera. Er werd laatdunkend gesproken over het aantal fouten dat men maakt. Maar is spelling niet veel méér dan het correct schrijven van moeilijke woorden?

Spelling is spanning! Spelling is spel! Ben jij ook zo'n crypto-doorloper-kruiswoord-10 voor taal-fanaat? Doe dan mee met het Klein Uitwijk Dictée!

Datum: 19 maart
Plaats: De Uitwijk
Tijd: 15.30 - 16.30 uur,

Inschrijven uiterlijk t/m 19 maart, 15.00 uur.

FOTONIEUWS (1)

Op blz. 12 drukten wij het artikel "Einstein, Bohr en Hilgevoord" af van de hand van Drs. F.A. (Fred) Muller, die ook de foto op die bladzijde maakte, tijdens het speciale symposium ter gelegenheid van het afscheid van Prof. Hilgevoord op 7 februari. In het artikel was helaas geen plaats voor een tweede foto van Fred, zodat we die op deze plaats in Fylakra afdrukken (zie foto 1: rechts Prof. Hilgevoord, links Drs. J. Uffink).

Op blz. 14 schreef Marc van Zandvoort over de Vereniging Nederlandse Sportambassadeur en dat Gijs van Ginkel, ter gelegenheid van het heugelijke feit, dat hij het honderdste lid geworden was, een taart en een oorkonde kreeg aangeboden van het bestuur. De Fylakra-persfotograaf legde die aangrijpende gebeurtenis vast op foto 2 en foto 3.

2

3

EXCURSIE FYLAKON

Na veel heen en weer bellen is een bedrijf bereid gevonden leden van Fylakon te ontvangen voor de jaarlijkse excursie van de personeelsvereniging. Dit bedrijf is FORBO in Krommenie.

De grootste linoleumfabrikant ter wereld

In Zaanstad liggen, op 24 ha industrieterrein, de fabrieken, kantoren en magazijnen van Forbo-Krommenie. Daar wordt het alom bekende linoleum geproduceerd. Dat produkt geniet al sinds 1899, toen de eerste rollen gefabriceerd werden, een grote populariteit: linoleum van Forbo-Krommenie, waaronder het bekende Marmoleum, Linoflex en Nuance.

Met name de natuurlijke grondstoffen oefenen een hernieuwde aantrekkingskracht uit: lijnolie, hars, kurk- en houtmeel, jute. Met behoud van de specifieke eigenschappen, zoals de slijtvastheid en het eenvoudig onderhoud, is in al die jaren, dat linoleum gemaakt wordt, een aantal nieuwe aspecten toegevoegd, zoals lastechnieken, plintafwerking, moderne kleurstellingen en (vrij recent) een uitvoering in tegels. Voor tal van toepassingen, bijvoorbeeld bij ziekenhuizen, scholen, kantoren, woningen, etc. levert linoleum een uitmuntende prestatie voor de prijs die ervoor wordt betaald.

Vinyl

Naast linoleum maakt het bedrijf ook vinyl vloerbedekkingen. Novilon, SureStep, Coulor Step, en SilverStep zijn bekende vloerbedekkingen van Forbo-Krommenie. Vinyl vloerbedekkingen worden anders geproduceerd dan linoleum. Hier worden synthetische grondstoffen gebruikt. De produktietechnieken maken het mogelijk een groot aantal verschillende dessins in diverse kleurschakeringen te fabriceren. Voor elk interieur is er een passende vloerbedekking.

Export

Een groot deel van de door Forbo-Krommenie vervaardigde produkten wordt geëxporteerd. Over de gehele wereld ligt haar vloerbedekking: in Europa, V.S., Australië en zelfs in Japan.

Forbo-Krommenie biedt werkgelegenheid aan ruim 750 personen. Zij maakt deel uit van de Forbo Groep met vestigingen over de gehele wereld.

De excursie

De deelnemers aan de excursie worden op **vrijdag 5 juni a.s.** verwacht. Het programma luidt als volgt:

om ca 9.15 u. ontvangst in het ontvangstcentrum, waar een kopje koffie geserveerd wordt en een inleiding zal worden gehouden over de ontwikkeling van Forbo en de diverse soorten vloerbedekking, die daar worden gefabriceerd. Na het vertonen van een diapresentatie volgt een rondleiding door de productie-afdelingen, die om ongeveer 12.45 u. afgelopen zal zijn. Na een lunch in restaurant "Huis te Zaanen" in Wormerveer rijden we met de bus naar Volendam. Daar stappen we op de boot naar Marken, alwaar we onszelf een uurtje (afhankelijk van de tijd) kunnen vermaken. We schatten tussen 5 u. en half 6 weer thuis te zijn.

vertrek:

vrijdag 5 juni

Princetonplein

uiterlijk 7.45 aanwezig zijn

kosten:

f 22 voor leden van Fylakon

f 35 voor niet-leden

maximum aantal deelnemers: 50

N.B.

Deelnemers dienen goed ter been te zijn. Mensen met een pacemaker worden aangeraden niet mee te gaan.

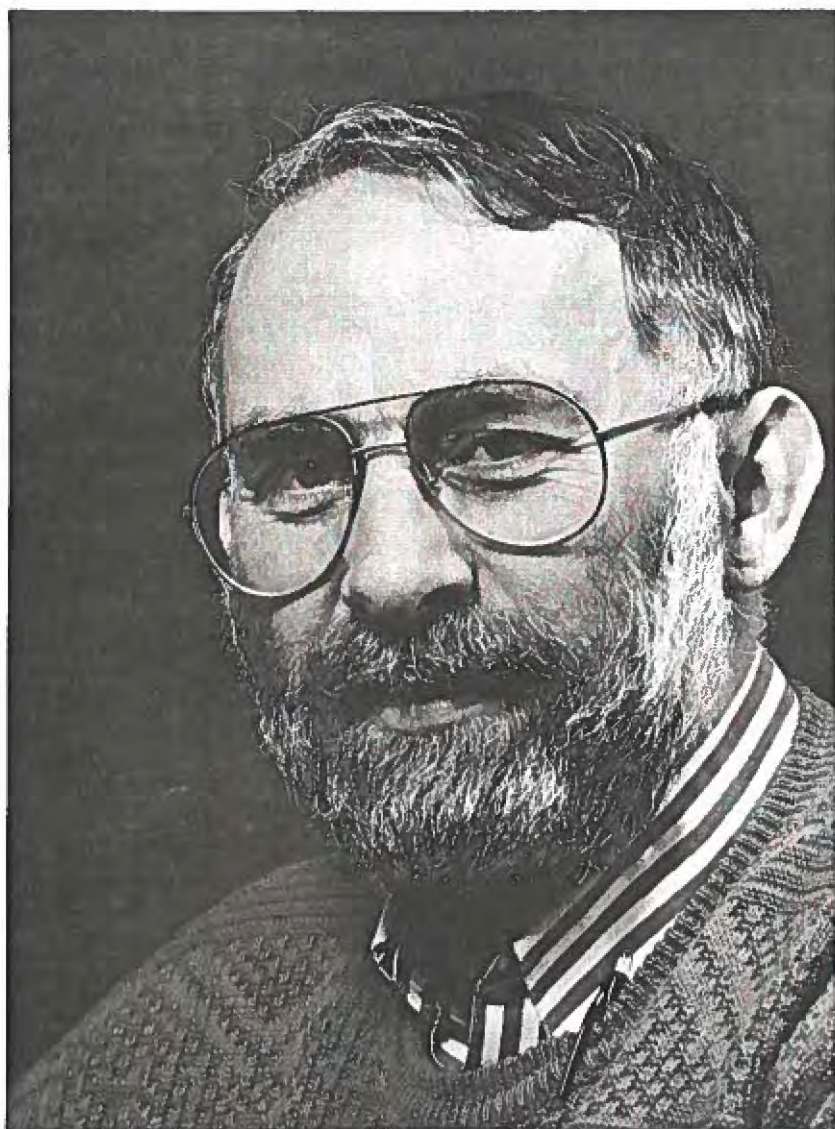
Aanmelden kan alleen tegen kontante betaling bij:

Chris Fafleanie, BBL k.007

Voor verdere inlichtingen kunt u terecht bij:

Nico Onderwater, tel. 1635

Chr. Fafleanie

PROF.DR. PIET LIJNSE

PIET LIJNSE BIJZONDER HOOGLERAAR

Per 1 december jl. is Piet Lijnse, werkzaam als UHD bij de vakgroep Didactiek, benoemd tot bijzonder hoogleraar vanwege de Stichting Werkgroep Natuurkunde Didactiek. Zijn leeropdracht luidt : de ontwikkeling in onderwijssituaties van natuurkundige begrippen en werkwijzen.

Velen in onze faculteit zullen Piet wel kennen. In 1964 kwam hij vanuit het Walcherse Ritthem naar Utrecht om natuurkunde te studeren. In 1970 werd hij medewerker bij de vakgroep Atoom- en Molecuulfysica, die toen onder leiding stond van Alkemade. In 1973 promoveerde hij, cum laude, en in datzelfde jaar werd hij medewerker bij de vakgroep Didactiek van de Natuurkunde.

Eerst hield Piet zich vooral bezig met de introductie van moderne onderwerpen in het vwo. Een keuzeonderwerp "quantum-mechanica" bleek niet haalbaar, maar de poging leidde wel tot een boek dat een heldere inleiding geeft tot de principes en de betekenis van de quantummechanica. Ook in zijn medewerking aan het Project Leerplan-Ontwikkeling Natuurkunde (PLON) vond Piet diezelfde uitdaging : moderne natuurkunde zo "vertalen" dat ze voor leerlingen in vwo en havo te begrijpen is. En ook : laten zien hoe natuurkundige kennis via de techniek doorwerkt in de maatschappij.

Natuurkunde "voor iedereen" is een mooi ideaal, maar wat komt er in de praktijk van terecht? Blijft natuurkunde voor veel leerlingen, en dus voor het grote publiek, niet iets met ingewikkelde apparaten en onbegrijpelijke formules? Wie het anders wil, moet zich verdiepen in de gedachtenwereld van leerlingen : waarom begrijpen zij niet "gewoon" wat wij zo mooi uitleggen? Dat zijn vragen waarin Piet zich steeds meer is gaan verdiepen. Hij is, als geen ander in Nederland, actief in het onderzoek naar begripsmoeilijkheden, bekend met soortgelijk onderzoek in andere landen, en thuis in de literatuur daarover. Voor wie met hem samenwerken is er geen twijfel aan : de titel "hooggeleerde" komt hem zeker toe.

Dik van Genderen

TWEE JAAR SEARCHEN IN DE BIBLIOTHEEK

Is er goud om de zon?

September 1989. In de liften en beneden bij de portier hangen plakaten met de tekst "Nieuw in de bibliotheek". Het is de aankondiging van wat een nieuwe belangrijke stap in de service-verlening van de bibliotheek gaat worden: de online information retrieval. Zoals de tekst van het affiche verder gaat: "Vanaf 1 november zijn we via een netwerk aangesloten op de bestanden van ESA en Dialog. Via deze computergiganten wordt het mogelijk om online te zoeken in de Physics Abstracts, Science Citation Index, de Mathematical Reviews etc. Het voordeel is evident: de gegevens die u voor uw werk nodig heeft, zijn veel sneller te vinden. Maar ook de diepgang van literatuurstudies kan vergroot worden, omdat de computer meer mogelijkheden biedt om zoektermen te combineren en om in verschillende bestanden tegelijk te zoeken."

Op deze aankondiging komen onmiddellijk veel mensen af, sinds de aanvang van dit project wel meer dan 100. Soms komt men met meerderen tegelijk om het nieuwe fenomeen te aanschouwen. Tevredenheid met de resultaten blijkt uit het feit dat een aantal meerdere malen terugkomt. Het wekt dan ook geen verwondering, dat het online-project na een jaar stilzwijgend wordt verlengd. In 1992 wordt er een officieel project van gemaakt, voorlopig voor één jaar.

EEN VOORBEELD

Wat vinden mensen als ze een online-search doen? Wat gebeurt er tijdens zo'n online-search? Om hiervan enig idee te geven eerst een eenvoudig voorbeeld.

De vraag die in het voorbeeld gesteld wordt is: Is het element goud aanwezig in de kring om de zon? Sommige dichters en wetenschappers vinden dit een belangrijke vraag. Voor de beantwoording van deze vraag gaat de computer in één minuut vier keer een bestand van bijna 4 miljoen abstracts door.

We loggen in op de computer van de ESA IRS in Frascati (het Wassenaar van Rome) en typen:

? B8 <enter>

File 8: INSPEC-2: 1969-92, 12 (We zijn aangesloten op de file met de Physics Abstracts, het systeem volgt na een antwoord steeds met een vraagteken, waarachter de onderzoeker een nieuwe vraag kan stellen)

? S AU <enter>

1 26551 AU

? S SOLAR <enter>

2 73104 SOLAR

? S SUN <enter>

3 20483 SUN

? S CORONA <enter>

4 9547 CORONA

? C (2+3)*4 <enter>

5 4707 (2+3)*4

? C 1*5 <enter>

6 130 1*5

We hebben nu dus sun en solar gecombineerd met corona en die combinatie weer afgezet tegen het element 'au' en vinden 130 artikelen over deze stof in de corona van de zon. Als degene, die de vraag stelt, wil, kunnen nu van die 130 artikelen de gegevens (inclusief de abstracts) uitgetikt worden. Vragen als in dit voorbeeld worden regelmatig gesteld. Het antwoord komt snel (probeer maar eens in de gedrukte versie van de Physics Abstracts dit antwoord te vinden) en is meestal heel accuraat en zeer doeltreffend.

Een andere eenvoudige vraag, die vaak gesteld wordt is die naar de publicatielijst van een auteur. Of die naar publicaties van een bepaalde auteur uit een bepaalde periode of een bepaald tijdschrift. Die vragen kunnen allemaal beantwoord worden want de meeste databases hebben ongeveer 25 ingangen, die naar hartelust gecombineerd kunnen worden: we noemden de ingang op auteur, verder is er een ingang op classificatie code (belangrijk voor onderwerp-zoeken), een ingang op 'corporate source' op plaats van publicatie, isbn, issn, taal, soort van publicatie (theoretisch, experimenteel, etc.) en nog veel meer, tot en met de sponsororganisatie van een congres. Het valt te begrijpen dat er met

deze mogelijkheden in het achterhoofd heel veel ingewikkelde vragen beantwoord kunnen worden.

Zo'n database heeft behalve ingangen ook hulpmiddelen bij het zoeken; er is een mogelijkheid tot inzoomen op een bepaalde set van zoektermen. De computer kan een lijst laten zien van woorden, auteurs enz. die qua schrijfwijze in de buurt zitten van de ingetikte termen. Zo wordt het gemakkelijk te zien of de juiste term ingetikt is. Je kunt beperkingen in tijdspanne aangeven: alleen artikelen uit 1969 en dat gegeven kun je combineren met een specifiek tijdschrift, bv. Nature. Het is duidelijk dat met bovenstaande hulpmiddelen ook moeilijke vragen een bevredigend antwoord krijgen.

Een aardig voorbeeld van een wat moeilijker vraag is: welke tijdschriften publiceren artikelen over computerhardware? Voor het antwoord moeten verschillende ingangen van de database aangesproken worden. Eerst selecteert men de onderdelen in de classificatie van de Physics Abstracts waartoe het onderwerp behoort en dan zoom-t men in op titel van de tijdschriften, waarin de geselecteerde set is gepubliceerd.

Een ander voorbeeld van een ingewikkelde vraag is: mijn hoogleraar heeft mij één artikel opgegeven van 20 jaar geleden, geef mij recente literatuur deze auteur. Bij het zoeken naar recente literatuur van betreffende publiciste blijkt niets van recentere datum te bestaan. Door op te zoeken wie er het laatste jaar nog verwijst naar de betreffende publicatie wordt er toch een respectabel aantal artikelen over het bedoelde onderwerp gevonden. De aanvrager is tevreden.

Er zijn echter ook vragen die te moeilijk zijn voor het systeem: ik doe onderzoek naar geometry in physics, is daar iets over gepubliceerd? De computer vindt 3540 treffers... Niet iets om even uit te draaien.

VOOR IEDEREEN

Per jaar worden 160.000 abstracts toegevoegd aan de Physics Abstracts. In twintig jaar tijd is dit jaarlijkse aantal verdubbeld. Het wordt steeds moeilijker iets nieuws te verzinnen, terwijl dat bij deze aantallen meer dan ooit een must is. Het is noodzakelijk te voorkomen, dat het artikel wat je gaat schrijven een eerder verschenen publicatie overlapt. Of, om het positief te zeggen, als je weet wat er over een onderwerp geschreven is, is het gemakkelijker iets origineels te schrijven. Dan kan

de literatuur een inspiratiebron zijn. Omdat het abstracte begrip 'literatuur' in de Physics Abstracts een verzameling is van 3.8 miljoen artikelen moet je wel automatiseren. Online is het nog mogelijk om door miljoenen abstracts een weg te vinden.

CD-ROM

Het grootste nadeel van de online search zijn de kosten. Dure telefoonverbindingen en het zoeken op grote computers kost geld. Een geluk bij ESA IRS, waar de Physics Abstracts te bereiken zijn, is dat men daar voor zoektijd bijna niets rekent, de teller gaat pas lopen bij het doorseinen van de resultaten. Om de kosten te drukken, maar vooral om het zoekproces te optimaliseren, is het een goede gewoonte dat degene die de vraag stelt naast degene zit die het zoekstelsel beheert. In de toekomst zal overigens meer en meer op CD-ROM overgegaan worden, vooral voor veel gebruikte systemen zoals de Science Citation Index en de Physics Abstracts. De aanschaf van CD-ROM's vergt een eenmalige hoge investering, maar kost de gebruiker daarna niets meer. In de bibliotheek staat al een CD-ROM opstelling, waarover in een volgende Fylakra meer.

Wilt u een afspraak maken om een search te laten uitvoeren, bel dan de bibliotheek en vraag naar Cas de Vries: tel. 2957.

Examen op 31.10.91

Theoretische natuurkunde:	W.J.W. Geurts, A.C. Knibbe, A.J.H. Ossendrijver.
Theoretische sterrenkunde:	A.J.H. Ossendrijver.
Meteorologie:	M.R. van den Broeke, mw. Wang Xueli, M. van Weele.

Examen op 25.11.91

Experimentele natuurkunde:	T. Brouwer, F.A.M. van der Steen.
Theoretische sterrenkunde:	N.A.J. Schutgens.

EEN NIEUW ONDERWIJSGEBOUW VOOR DE FACULTEIT

In januari jl. besloot de universiteitsraad in te stemmen met de fasen 1 t/m 4 uit het voorstel van het College van Bestuur om de bouw van een "Educatorium" te realiseren aansluitend aan Transitorium I en Transitorium II.

In de publiciteit rond dat besluit heeft dit Educatorium, een nieuw onderwijsgebouw om de zaalproblematiek voor de grotere faculteiten op te vangen, de meeste aandacht gehad.

Met dat besluit werd echter ook ingestemd met de voorbereiding van de bouwplannen voor een onderwijsgebouw voor o.a. de faculteit Natuur- en Sterrenkunde. Dat gebouw wordt in de verschillende nota's op een vrij onopvallende manier aangeduid als "het onderwijsgebouw in de Noord-West hoek".

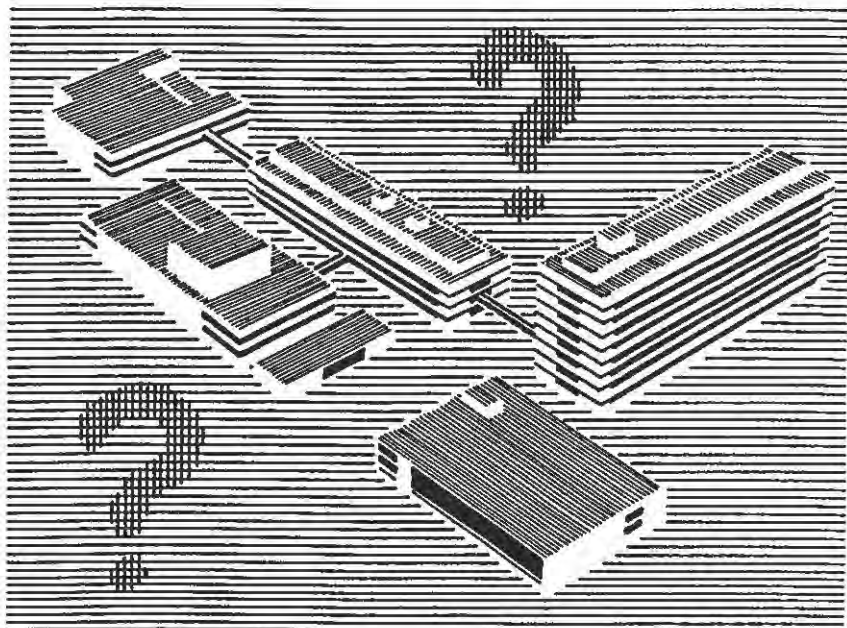
Wat houden de fasen 1 t/m 4 nu in? Kort samengevat zijn dat : het vaststellen van het programma van eisen, de architectenkeuze en de voorbereiding van de bouw van het educatorium en van het voor onze faculteit belangrijke onderwijsgebouw in de Noord-West hoek".

De vraag is natuurlijk : hoe staat het daar nu mee?

Wel, er is een stuurgroep gevormd van de vier directeurs van ACCU, Natuur- en Sterrenkunde, Wiskunde en Informatica en Aardwetenschappen als vertegenwoordigers van de onderdelen/faculteiten, die in het nieuwe onderwijsgebouw ruimte zullen krijgen. Daarnaast zijn er twee werkgroepen gevormd

1. algemene ruimte groep (Nelleke Bouman neemt daaraan deel voor onze faculteit),
2. onderwijsvoorzieningen groep (Jan Kuperus, o.a. voor onze faculteit).

Deze groepen gaan turven welke ruimtes nu worden gebruikt, zodat op grond daarvan een planning kan worden gemaakt voor het nieuwe gebouw. De bedoeling is nl. dat Natuurkunde t.z.t. Transitorium I helemaal verlaat om de daar uitgevoerde activiteiten voort te zetten in het nieuwe onderwijsgebouw. Ook moet worden vastgesteld welke andere activiteiten in het andere gebouw komen : Informatica? Bèta-

didactiek? Geschiedenis van de natuurkunde? Electronica practicum? Het zijn allemaal nog vraagtekens, maar de stuurgroep en de beide werkgroepen moeten van die vraagtekens uitroeptekens gaan maken, althans voor sommige.

Hoewel al gepensioneerd, is Gerard Casteleijn gevraagd ook bij dit project hand- en spandiensten te verlenen zoals hij dat de afgelopen tijd meer heeft gedaan bij indikkingen en verhuizingen.

De bedoeling is dat in 1995 het nieuwe onderwijsgebouw bewoond wordt. De kosten zijn $\pm$ 50 miljoen. Of dat allemaal gehaald wordt? De tijd zal het leren.

Gijs van Ginkel.

DIEPE GEDACHTEN UITGEDRUKT OP EEN WC-DEUR

Eén van de leden van onze redactie, in het dagelijks leven fotograaf bij de vakgroep Sterrenkunde, kreeg onlangs één van de meest vererende opdrachten uit zijn lange loopbaan. Binnenkort zullen alle wc-deuren in Trans I in een donkere kleur overgeschilderd worden, waardoor niet alleen duizenden pennevruchten onder een verflaag zullen verdwijnen, maar het ook onmogelijk wordt gemaakt ze opnieuw te bekladden. De directeur van de faculteit, Dr. P.Zeegers, wil de rekening presenteren aan de vorige beheerder van het gebouw en verzocht Evert Landré de wc-deuren te fotograferen, teneinde enig "bewijsmateriaal" te hebben. De fotograaf zette zich, voordat hij aan de klus begon, op een tiental wc-brillen en noteerde. Een verslag.

Het is het lot van de ouder wordende fotograaf, dat hem aan het einde van zijn carrière, die zoveel hoogtepunten kende, niets anders overblijft dan het fotograferen van wc-deuren in Trans I. Toen ik poolshoogte ging nemen, om te bezien hoe de lichtsituatie op de verschillende lokaties was en welke lenzen ik zou moeten gebruiken, raakte ik gaandeweg gefascineerd door de aanblik van honderden pennevruchten van uiteenlopende aard, die in de loop van de jaren waren neergekladderd op de binnenkant van de toiletdeuren en hun omlijstingen.

Ik besloot een bloemlezing te maken, waarbij ik mij beperkte tot de herentolletten, omdat ik het nu eenmaal niet kon maken gedurende langere tijd in een damestollet te verwijlen. Tijdens het fotograferen viel op dat van de deuren van de 12 damestolletten er slechts twee waren, waarop iets viel te onderscheiden dat op een tekst leek, terwijl de deuren van alle 18 mannen-wc's vrijwel van boven tot onder waren beschreven en geïllustreerd. Betekent dat dat mannen, vergeleken bij vrouwen, grotere literaire genen zijn of zijn zij gewoon veel grotere viespeuken? Ik neig naar het laatste, want de enige vrouwentekst, die in deze bloemlezing is opgenomen, slaat alle mannenteksten waar het gaat om een z.g. "diepe gedachte". Voer voor sociologen, psychologen en af en toe psychiaters.

De meeste gedichten, verhaaltjes, kreten en cartoons hadden "sex" tot onderwerp, in de meest bizarre vormen. Vaak heel uniek en tegelijkertijd verschrikkelijk grof. Van de twee- tot drieduizend teksten heb ik de leukste en onschuldigste opgeschreven; 90 procent was dit nette personeelsblad onwaardig, want het meeste ervan was gekruid met werkwoorden, die zekere handelingen verbeeldden en met de vanouds bekende drie-letter-woorden. Ik kan mij niet herinneren teksten met een racistisch karakter te zijn tegengekomen; af en toe werd Saddam Hussein naar de andere wereld verwezen.

Een waarheid als een koe:
"Wie dit leest heeft z'n ogen open"

En voor wie het na wc-bezoek nog niet weet:
"Sommige studente kunne schrijven"

Sym- en antipatieën worden als volgt verwoord:
"Amsterdam, Amsterdam, Amsterdam, Amsterdam,
"Amsterdam, Amsterdam, Amsterdam, Amsterdam,
"8 ways to say SHIT"

en:
"Kuperus is een anagram van superuk"

Voor liefde, zowel homo- als hetero-sexuele, is ook nog plaats:
"T♥D"

met de bijgeschreven reactie:
"Kun je de gelukkige niet recht in z'n gezicht zeggen
"dat je van hem houdt?"

en:
"Zo'n vrouw als jij heb ik nog nooit gekend
"sterker nog: ik weet niet wie je bent"

En hoe bevoorrecht ten opzichte van andere werelddelen zijn wij dat we mayonaise op onze patat kunnen welgeren:
"I was walking down the street met een zakje friet
"maar zonder mayonaise - want dat lust ik niet"

gevolgd door het cynische:

*"Al tientallen jaren bidden de mensen in Afrika tot Hem
"om niet van de honger te hoeven sterven
"dus God, ook de beroerdste niet, stuurde AIDS"*

En zou het volgende waar zijn?

*"Sterrenkundigen doen het 's nachts
"informatici doen het met een muis
"MFO-ers doen het onder hoge druk"
waarbij de volgende raad geldt:
"Maak van je broer geen oom - gebruik een condoom"*

Wat leidt tot de verzuchting:

*"Ik begrijp niet dat mensen sex zo belangrijk vinden"
waarop een ouderejaars reageert:
"Dat komt nog wel - maak je maar geen zorgen"*

Konklusie:

"Gatverl Al die gefrustreerde B-mannetjes hier in Trans I - walgelijki"

Iemand die zich al vroeg in de ochtend op het toilet bevindt:

"Waarom straks de dag verpesten als het nu al kan?"

Ook voor pessimisten is er ruimte:

*"Als de schrijvers van al deze onzin de toekomst van ons land zijn
"maak ik mij grote zorgen"*

En heeft de vorige beheerder van Trans I er ooit een verkwast overheen gehaald?

"Indië, Heim ins Reich"

met het bijschrift:

"Hé, staat-ie er na zes jaar nog?"

Noodkreet, waaraan Dr. Zeegers géén gehoor zal geven:

*"Wanneer wordt die deur eens schoongemaakt?
"Er is bijna geen ruimte meer"*

Toch nog wel ruimte voor de annonce:

*"Lieve, zorgzame eerstejaars natuurkunde zoekt aardig, net meisje
"om op deze deur mee te corresponderen"*

Welk net meisje reageert? Natuurlijk:

"De enige meisjes die hier komen zijn de schoonmaaksters"

Stram van het zitten op al die wc-brillen stond ik op en schroefde de dop van mijn viltstift. Ik bracht het niet verder dan:

"Killroy was here"

En dan de laatste, die Els Wolfs op een dames-wc gelezen had:

"Liefde na liefde na liefde - ik word oud"

Mooi, hè?

Faculteit Natuur- en Sterrenkunde

In dienst :

Mw. P.C. Jaspers	Bibl.	1-1-1992
Drs. W.H. Heeringen	KFH	1-1-1992
Drs. A.J.H. Ossendrijver	STK	1-1-1992
Drs. P.J. van Leeuwen	MFO	1-1-1992
Drs. D.H. Harryvan	MBI	1-1-1992
Ir. H.A. Melis	HWV	1-1-1992
Ing. F.J. de Wit	SCW	1-1-1992
Mw. H.J.M. van Hoof	MBI	1-1-1992
J. Keuter	ION	1-1-1992
Drs. J. Daey Ouwens	AGF	15-1-1992
Mw.dr. H.M. Johnston	STK	1-2-1992
Dr.ir. A. Makarovic	STK	1-2-1992
Drs. A.J.C.D. Holvast	DID	1-2-1992
L.W.M. Boonen	MFF	3-2-1992

Uit dienst

Mw. A.I. Berkelaar	Bur.	1-1-1992
Dr. A.W. Przybyszewski	MFF	15-1-1992
Mw. A.M. van Aken	BPZ	16-1-1992
J. Brouwers	SCW	1-2-1992
Drs. J.P.M. Koninx	STK	1-2-1992
J.H.G. Rosenbaum	STK	1-2-1992
Prof.dr. J. Hilgevoord	GES	1-2-1992
Ing. R.D. Huizinga	AGF	1-2-1992
Drs. C. Mastenbroek	MFO	1-2-1992
Drs. S.S. Drijfhout	MFO	1-3-1992
Drs. R.S.W. van de Wal	MFO	1-3-1992
Dr. A. van Die	GCM	1-3-1992
Mw.drs. C.A.J. de Jong	MFO	1-3-1992

SUBSIDIE VROUWENACTIVITEITEN

De Universiteit stelt jaarlijks f 40.000 ter beschikking voor incidentele emancipatie-activiteiten (gericht op emancipatie van vrouwen in ruime zin). Bijvoorbeeld:

- * uitnodigen gastdocenten
- * kortlopende onderzoeken (max. 3 mnd.)
- * activiteiten gericht op doorbreken van traditionele keuze- en denkpatronen.

Wanneer een subsidie wordt toegekend zal twee maanden na afloop van het project een verslag ingezonden worden. Tweemaal per jaar (vóór 1 april en vóór 1 oktober) worden aanvragen besproken en worden subsidies toegekend.

Nadere informatie (èn subsidie-aanvraagformulier) verkrijgbaar bij de Afdeling Personeelszaken.

Examen op 29.11.91

Vrij doct. (Sterrenkunde): D.S. Vestdijk.

Examen op 09.12.91

Algemene sterrenkunde: G.G.J. Scholten.

Examen op 17.12.91

Experimentele natuurkunde: W.H. van Heeringen.

Examens op 27.10.92

Theoretische natuurkunde: B.A. Verheem.

Experimentele natuurkunde: G.J. Meijer, G.J.M. Rutten,
T.F. Vijverberg, H.J. Voorma,
R. van Wijk.
Fysische oceanografie: M. Vellinga.

FOTONIEUWS (2)

Op de valreep nog wat foto's van een bijzonder gezellige bijeenkomst op 28 januari, waarbij afscheid werd genomen van Prof. Gerard Nienhuis en waarbij drie nieuwe bijzonder hoogleraren welkom werden geheten, de professoren Ern , Lijnse en Smit. Aan prof. Nienhuis besteedden we eerder aandacht, zodat we volstaan met de introductie van de nieuwe hoogleraren. De Fylakra-fotograaf was erbij.

Op foto 1 staat prof. F.C. Ern  (geheel rechts) aandachtig naar de rede van de dekaan te luisteren, op foto 2 links prof. J. Smit en op foto 3 is prof. P. Lijnse (rechts) in gesprek met (links) Fylakra-hoofdredakteur Gijs van Ginkel (hij weer) en prof. W. van der Weg.

Als er drankjes en hapjes zijn te versieren ontbreekt de Fylakra-redactie nooit. Op de eerste foto prof. Hooyman (rechts van de baard), op de tweede ontwaren we op de achtergrond zowaar Jaap Dijkhuis en over Gijs van Ginkel (derde foto) hebben we het al gehad.

(ingezonden)

OPEN DAG

Natuurkundig onderzoek met betrekking tot fusie-energie, laserplasma's, de vrije-elektronlaser en ets- en depositieplasma's

Zaterdag 23 mei 1992 van 10.00 - 15.00 uur, in het FOM-Instituut voor Plasmafysica Rijnhuizen, Edisonbaan 14, 3439 MN Nieuwegein (industrieterrein Plettenburg-West).

Coördinatie: mevr. G. Verweij, tel. 03402 - 31224.

Korte bevattelijke voordrachten over het wetenschappelijke werk in het laboratorium om 11.00, 12.00, 13.00 en 14.00 uur.

Mogelijkheid tot bezichtiging van en uitleg over het Rijnhuizen Tokamak Project en de vrije-elektronlaser FELIX, die binnenkort als gebruikersfaciliteit voor diverse onderzoeksdisciplines in gebruik zal worden genomen. Verder kennismaking met een laserplasma als bron van zachte röntgenstraling en voorlichting over het onderzoek aan ets- en depositieplasma's.

Ook de diverse technische afdelingen zijn voor publiek toegankelijk.

Voorts staan de twee mooiste kamers van het kasteel Rijnhuizen gastvrij open en worden er twee excursies over het landgoed gehouden onder leiding van de hovenier.

Aan bezoekers wordt bij aankomst een informatiemap uitgereikt. Een routekaart naar het Instituut is op aanvraag beschikbaar.

**Inschrijfformulier
Vereniging Nederlandse
Sportambassadeur**

Jal Ik word lid!

Naam: _____

Straat: _____

Postcode: _____ **Plaats:** _____

Telefoon: _____

Ik maak f 2,50 over op girorekening 4861212, t.n.v. Marc van Zandvoort te Zeist, onder vermelding van "Ver. Ned. Sportambassadeur".

hierlangs afknippen

Stuur bovenstaand inschrijfformulier op naar:

**Marc van Zandvoort
Warande 55
3705 DD Zeist**

Rijksuniversiteit Utrecht
Faculteit Natuur- en Sterrenkunde
Princetonplein 5
3584 CC Utrecht

